

Tăceți! Un cuvânt poate distruge mii de vieți!

Anul LXVIII

Arad, 13 Februarie 1944

Nr. 7

# BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EF

On. Direcțiunea Liceului „M. N. Coana” Arad  
ADULUI

Redacția și Administrația  
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUM. SA  
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:  
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 160 Lei

## SĂRBĂTOAREA DIECEZANEI

Una dintre așezămintele cele mai importante, pe care le are Episcopia Aradului, este de sigur „Diecezana”.

Intemeiată și donată Episcopiei la 1879 de către episcopul, ajuns mitropolit, Ioan Mețianu, a avut mai multe sedii în oraș, până în 1912, când s'a mutat în casa proprie, în frumosul edificiu din strada Eminescu 18, în care se află și astăzi. Și-a serbat semicentenarul în 1929, deodată cu comemorarea centenarului instalării primului episcop pe scaunul vlădicesc al Aradului.

Dela întemeiere și până astăzi, „Diecezana” a îndeplinit un rol cultural și comercial despre însemnătatea căruia nu ne putem da seama decât ajungând. Afară de imprimările parohiale și tehnicile școlare, de confecționarea obiectelor și odăjdiiilor necesare cultului divin, pe care le-a desfăcut librăria, în tipografia Diecezană s'a tipărit o mulțime de publicațiuni, cărți didactice, literare și religioase, care au avut menirea să susțină graiul și cultura română la granița de vest a românismului. Aci s'au tipărit cărțile pentru școlile primare, în sute de mii de exemplare, calendarele pentru popor în sute de mii de exemplare, biblioteca „Sămănătorul” — inițiată în 1916 — în sute de mii de exemplare, o bună parte din cărțile ei tipărite în mai multe ediții și epuizate, „Biblioteca creștinului ortodox” în sute de mii de exemplare și alte cărți de interes literar, istoric și religios, atât de necesare culturii naționale și propagandei creștine. Numai într'un interval de 25 ani, între 1918—1943, au apărut de sub teascurile tipografiei Diecezane din Arad un număr de 189.610 publicațiuni zilnice, săptămânale și lunare, și 683 cărți didactice, literare și religioase, în 2.641.845 exemplare. Și numai aceste cifre sunt suficiente, ca să evidențieze opera națională pe care a îndeplinit-o „Diecezana”, în cursul celor

65 ani de când există, la care se mai adaugă ajutoarele pe care le-a dat, din venitele ei, parohiilor sărace, văduvelor de preoți și orfanilor.

În timpul din urmă, pentru a fi la pas cu vremea, tipografia simțea lipsa unor mașini noi, pe care spiritul inventiv al omului le-a pus la dispoziția tiparului.

Ocazia înzestrării cu mașinile noi a venit în toamna trecută, când Episcopia a sporit inventarul tipografiei Diecezane cu o mașină rotativă, — care poate scoate într'o oră zece mii exemplare de ziar scris pe opt pagini, — și cu patru mașini de cules (linotipuri).

Tipografia cumpărată, în valoare de 4.200.000 lei (plus un milion împrumut dela Bancă), a fost în trecut proprietatea ziarului „Arad Közlöny”. Mai pe urmă a fost cumpărată de către societatea anonimă „Tribuna Română”, pentru scoaterea ziarului cu acelaș nume. Cum acțiunea pentru tipărirea ziarului a ajuns după câțva timp la strâmtorare, patrimoniul tipografiei a fost cumpărat de Episcopie și trecut în inventarul tipografiei Diecezane. Astăzi aci se tipărește, cu data de 1 Noemvrie 1943, ziarul „Tribuna Română”, iar din Ianuarie 1944 foaia pentru popor „Calea Mântuirii”, revista „Biserica și Școala” și altele.

Cum lucrările pentru mutarea și așezarea mașinilor au durat până în zilele trecute, festivitatea cu sfințirea lor a avut loc Marți în 8 Februarie c. la ora 8 dimineața, când P. S. S. Părintele Episcop Andrei, în prezența consilierilor eparhiali, a funcționarilor consistoriali, a redactorilor și administratorilor dela „Tribuna Română”, și a întregului personal administrativ și muncitoresc al Diecezanei, a oficiat sfințirea apei, a stropit noile ateliere și apoi a rostit următoarea

C U V Â N T A R E :

Au trecut 65 ani de când s'a înființat ti-

pograpia Diecezană. În 1912 s'a stabilit în localul ei propriu. Acum urmează faza înzestrării cu rotativa și 4 linotipuri. Se modernizează, și acum s'au sfințit.

De ce se sfințesc mașinile? Pentru că sufletul mașinei este muncitorul și munca lui, care se binecuvintează, deodată cu mașinile.

Între toate mașinile, tipografia stă la un loc mai de cinste, deoarece e un izvor de lumină.

Scrisul izvorește din sufletul autorului, trece ca o salbă de mărgele prin mâinile tipografului, apoi în formă de carte sau ziar, e dat marelui public, ca o făclie.

Tipograful nu este numai un receptor mort al scrisului, ci și sufletul lui vibrează atunci când culege; pune și el atunci o parte din ființa lui în scris. Așa că și el e un colaborator al autorului.

Din rândul tipografilor s'au ridicat oameni cari au adus mari servicii publicului, ca editori, proprietari și scriitori de gazete, cum a fost cazul lui Aurel Birăuțiu înainte de unirea cea mare din 1918.

Strămoșii ziceau: roagă-te și lucrează. Mașinăria, rotativa și chiar zețăria sunt și ele un altar, la care tipograful — care muncește cu plăcere și dă ceva din sufletul său, — face un fel de rugăciune.

Tipografia noastră, Diecezana, a fost totdeauna în slujba ideilor religioase și morale, și niciodată n'a fost un mijloc de ațătare la ură. Ea are patron pe Iisus Hristos, care și El — în tinerețe — a fost un muncitor.

Scrisul religios ar trebui să fie tipărit cu litere aurite, pentru că ochiul cetitorului desprinde din ele raze de lumină, ce luminează sufletul.

Muncitorii tipografiei Diecezane și în trecut au fost cei mai apreciați, pentru că au considerat munca lor în slujba binelui și nu ca a unor năimiți...

De încheiere, P. S. Sa Părintele Episcop a îndemnat pe muncitori să-și împlinească munca lor cu plăcere și atunci vor găsi în ea mângăierea pe care și-o dă rugăciunea. Apoi a dispus ca direcțiunea tipografiei să pună în fiecare atelier icoana Mântuitorului și Crucea, care să întărească sufletele muncitorilor.

După P. Sfinția Sa, a vorbit Părintele Emil Căpitan, directorul Diecezanei, care a asigurat pe P. Sfinția Sa, că muncitorii înțeleg gândurile exprimate, și călăuziți și ei de sentimente creștine și românești, își vor face pe deplin datoria, fiecare la locul lui.

În felul acesta înzestrată și modernizată, Diecezana îndeplinește un serviciu de care Biserica nu se poate lipsi. Nu ne putem închipui în veacul al 20-lea propagandă religioasă, culturală și morală, fără ajutorul tiparului.

„Diecezana“, cu secțiile ei de librărie, tipografie și compactorie, îndeplinește astăzi toate condițiile propășirii. Fiind astfel la înălțimea cerințelor vremii, cum de altfel Biserica a fost totdeauna, poate îndeplini cel mai important rol între factorii creatori și răspânditori de cultură.

P. Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei, îngrijindu-se de înzestrarea și modernizarea atelierelor Diecezanei cu mașinile necesare, a devenit ctitorul ei al doilea.

## Despre ce să predicăm ?

În *Dumineca lăsatului de carne* (20 II 1944) vom vorbi despre: ICONOSTAS.

Când intri într-o biserică ortodoxă ceea ce îți atrage mai întâi privirea este în deosebi mulțimea icoanelor sfinte zugrăvite pe pereții săi. Oricât ai vrea să-ți îndrepti privirea spre celelalte podoabe alese ale bisericii, această privire rămâne clipe de-a rândul ațintită asupra icoanelor ei, deoarece acestea, prin frumusețea lor și mai ales prin ideile sau întâmplările înfățișate în cuprinsul lor, îți amintesc de atâtea și atâtea momente din opera mântuirii, săvârșită pentru tine de însuși Fiul lui Dumnezeu.

Din mulțimea acestor sfinte icoane, acelea cari te cuceresc mai mult, atât prin așezarea și podoaba lor aleasă, cât și prin simbolica lor, sunt desigur cele zugrăvite pe *iconostas*. Făcut de obicei din lemn sculptat și poleit cu aur, *iconostasul* sau *catapeteazma* — cum se numea el în vechime — este un perete, împodobit cu icoane, care departe altarul de naia bisericii. În timpurile vechi acest perete despărțitor era făcut dintr'un grilaj de metal sau de lemn, împodobit cu sculpturi simbolice, ce ajungea doar până la înălțimea pieptului unui om. El avea menirea de a împiedeca pășirea credincioșilor în sf. Altar și de a feri sf. Daruri, prin perdeaua ce atârna în mijlocul lui, de privirea profanatoare a ereticilor sau a păgânilor, cari vor fi pătruns neobservați în adunarea credincioșilor. Cu vremea însă forma acestui grilaj s'a schimbat, adăugându-se la el încă un șir de colonne mici, a căror spații erau zugrăvite cu icoane sfinte și încetul cu încetul al doilea, al treilea și al patrulea rând de icoane, până ce în secolul al IX-lea a ajuns la forma pe care o are și astăzi.

Privit mai de aproape vedem că *iconostasul* are în partea lui de jos trei uși prin cari se poate intra în sf. Altar. Ușile din mijloc poartă numirea de *uși împărătești* sau *sfinte*, deoarece la ivirea cu sf.

Daruri intră prin ele însuș Impăratul măririi, adică Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, sub formă de pâine și vin. Se mai numesc așa și pentru faptul că pe aci pot intra în sf. Altar numai persoanele sfințite, iar dintre mireni numai împăratul țării, care în calitatea sa de *uns* al Domnului poate intra pe aci, fie spre a-și aduce darurile sale la Altar, fie spre a se împărtași la sf. Masă întocmai ca și preoții bisericii. Celelalte două uși laterale se numesc *uși diaconești* sau *ingerești*, deoarece prin ele intră și ies în decursul sfintelor slujbe diaconii, cari închipuiesc pe ingeri.

Ușile împărătești sunt prevăzute în partea lor din spre altar cu o perdea, de obicei de culoare albastră, care se sloboade de sus în jos, sau se trage din o parte într'alta spre a indica însemnătatea mai mare sau mai mică a momentelor sfintelor slujbe și spre a ne arăta că noi trebuie să privim spre „*tatna cea din veac ascunsă și de ingeri neștiută*“, ce se săvârșește pe altar, nu atât cu ochii trupești cât mai ales cu cei sufletești.

Tot pe ușile împărătești și anume pe partea lor din spre naie, se zugrăvește de obicei *icoana Buniei-Vestiri*, ca una prin care s'a făcut începătura mântuirii noastre și ni s'au deschis din nou ușile cerului pe cari le închisese păcatul lui Adam. Iar pe ușile laterale se zugrăvesc *chipuri de ingeri sau diaconi* cu orarele în mâni, spre a ne învedera că pe sf. Altar tronează în chip nevăzut însuș Hristos, înconjurat de cetele ingeresti și că orice creștin care vrea să se apropie de sfințenia Lui, trebuie să se împodobiască mai întâiu cu alesele virtuți ce formează în deosebi podoaba ingerilor și a tuturor slujitorilor Săi.

Întocmai ca și ușile sale, și iconostasul întreg este împodobit cu icoane sfinte așezate în mai multe rânduri, cari sunt luate fie din Vechiul fie din Noul Testament. Așa de pildă între ușile împărătești și cele diaconești se află în rândul întâiu, în partea dreaptă cum stăm cu fața către altar, *icoana Mântuitorului ca împărat sau ca prooroc*, iar în partea stângă *icoana Maicii Domnului ca împărăteasă a lumii sau cu pruncul în brațe*. Cea dintăiu ne aduce aminte de activitatea de împărat sau de propovăduitor al Cuvântului dumnezeesc, plinită de Mântuitorul în decursul vieții sale pământești, iar cea de a doua ne înfățișează pe Preacurata Sa Maică ca una ce este grabnică spre ajutor către Fiul Său, pentru toți aceia cari se apropie cu încredere de sfințenia ei. Drept aceea, creștinul privind sau ingenunchind în fața acestor sfinte înfățișeri, cari nu pot lipsi din nici o biserică, poate să zică și el cu aceeaș cucernicie ca și preotul ce se pregătește pentru sf. Liturghie: „*Preacuratului Tău chip ne închinăm Bunule, cerând tertare greșalelor noastre, Hristoase Dumnezeule, că de voie cu trupul bine ai voit a te sul*

*pe Cruce, ca să mântulești din robia vrăjmașului pe cel ce l-ai zidit. Pentru aceasta cu mulțumită strigăm Ție: Toate le-ai umplut de bucurie, cel ce ai venit să mântulești lumea*“; iar în fața icoanei Maicii Domnului: „*Ceea ce ești Isvorul milii, Născătoare de Dumnezeu, învrednicește-ne pe noi milostivirii Tale; arată ca totdeauna puterea Ta, caută spre poporul cel păcătos, că întru Tine nădăjduind strigăm Ție: Bucură-te, ca și oarecând Gavril, al celor fără de trupuri mai marele Voevod*“.

Lângă ușile diaconești se află apoi, în partea din spre Miazăzi, icoana hramului căruia îi este închinată biserică, iar în partea din spre Miazănoapte, icoana unui sfânt care se bucură de o cinstire deosebită în fața poporului.

Sub toate aceste icoane din rândul întâiu, se află alte patru icoane mai mici luate din istoria Vechiului Testament, ca de pildă *jertfa lui Avel*, *jertfirea lui Isaac*, *jertfa lui Melhisedec*, *ridicarea șarpelui de aramă în pustie* etc., cari toate preînchipuiesc jertfa cea fără de sânge ce se săvârșește în altar la sf. Liturghie.

În rândul al doilea al iconostasului sunt zugrăvite *icoanele praznicelor împărătești*, adică acelea cari ne amintesc diferitele întâmplări mai însemnate din viața Mântuitorului sau a sfintei Fecioare, întâmplări pe cari le prăznuim de altfel mereu în decursul anului bisericesc. În mijlocul acestora se află la unele biserici *icoana Cinei de Taină*, iar între aceasta și ușile împărătești sf. *mahramă cu chipul cel nefăcut de mână al Mântuitorului*, pe care după o tradiție veche l-ar fi trimis El însuș regelui Avgar al Edessei. După alții însă această icoană din urmă ar înfățișa mahrama Veronicăi, cu care această pioasă femeie a șters sudoarea de pe fața Mântuitorului în drumul spre culmea Golgotei, mahramă pe care în semn de recunoștință a rămas întipărită fața însângerată a celui osândit pentru păcatele și fărădelegile noastre.

Rândul al treilea de icoane ne pun în față apoi *chipurile sf. Apostoli* de obicei cu obiectul morții lor și având în mijlocul lor *icoana Mântuitorului ca împărat sau ca arhieru*. Toate aceste icoane ale sf. Apostoli ne aduc aminte de datoria noastră de a urma întocmai învățaturii lui Hristos, propovăduită de ei cu atâta râvnă, precum și de a imita exemplul vieții lor, mărturisind această învățătură, atât cu cuvântul cât și cu fapta noastră, chiar și atunci când împrejurările și oamenii ne stau împotriva. În acelaș înțeles se exprimă și sf. Apostol Pavel când scrie în epistola sa către Evrei: „*Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, la a căror sfârșit al purtării privind, să le urmați credința*“ (Evrei 13, 7).

În rândul al patrulea de icoane sunt înfățișate *chipurile proorocilor Vechiului Testament*, având în mijlocul lor pe sf. *Fecioară cu pruncul în brațe*, ca una care a fost obiectul cel mai de seamă al prezicerilor lor. Iar deasupra acestora străjuiește sf. Cruce

cu icoana Răstignirii, având în partea dreaptă pe sfânta Sa Maică, iar în stânga pe sf. Apostol și Evangelist Ioan, în aceeași poziție în care au stat atunci când veghiau lângă Crucea Domnului. Această icoană a Răstignirii, cu care se încununează podoaba aleasă a întregului iconostas, ne pune în față adevărul că punctul culminant din opera mântuirii noastre îl constituie jertfa de pe Crucea Golgotei, jertfa de pe urmă căreia au răsărit de fapt și toate binefacerile cerești, ce se revarsă asupra vieții noastre prin sfintele slujbe ce se savârșesc în biserică. Dându-ne seama de acest înalt adevăr și privind această icoană a mântuirii noastre să zicem și noi cu inima recunoscătoare: „*Răscumpăratu-ne-ai pre noi, din blăstămul legii, cu scump sângele Tău. Pe Cruce fiind pironit și cu sulița împuns, nemurire ai isvorât oamenilor, Mântuitorul nostru, mărire Tie!*”

În chipul acesta iconostasul, prin bogăția aleasă a icoanelor sale, ne pune în față aproape toate momentele mai însemnate din opera cea mare a mântuirii noastre. Privindu-le cu luare aminte, poți ceti ca într-o carte deschisă tot ceea ce Părintele nostru ceresc a plinit, rând pe rând, pentru ridicarea noastră din robia păcatului și poți afla temeiul adânc pentru multele învățături ale credinței tale proprii. Chiar și cel mai neînvațat om privind această bogăție de icoane sfinte, cari în totalitatea lor ne înfățișează pe Hristos între sfinții Săi, poate cunoaște și el cele mai de seamă epizoade biblice, deoarece fiecare icoană îi pune în față o întâmplare aleasă din marea carte a mântuirii neamului omenesc. De aceea pe drept cuvânt a putut spune un părinte bisericesc că: „*pictura este pentru cel neînvațat ceea ce este scrierea pentru cel învățat*”, iar „*icoanele sunt biblia laicilor și a săracilor*”.

Mai mult chiar, toate aceste icoane sfinte te predispun la o pietate mai adâncă și te fac ca și tu să urmezi în viața ta pildele celor înfățișați în cuprinsul lor. Sf. Ioan Damaschinul, vorbind despre acest rost educativ al icoanelor sfinte scrie, între altele atât de convingător: „*Nu am prea multe cărți și nici nu am timp liber pentru a citi; întru în biserică, spitalul obștesc al sufletelor, înăbușit de gânduri ca de niște spini; podoaba picturii mă atrage și mă uit, îmi desfătează vederea ca o livadă și pe nestimțite gloria lui Dumnezeu pătrunde în suflet. Am privit răbdarea mucenicului, răsplata cununilor și mă aprind, ca prin foc, cu dorința de a-l imita. Căzând la pământ mă închin lui Dumnezeu, prin mijlocirea mucenicilor și mă mântui*”.

T.

## Informațiuni

■ P. S. S. EPISCOPUL ANDREI, Sâmbătă în 29 Ianuarie 1944, a hirotonit întru diacon-celib pe studentul Simion Moleriu.

■ O INOVAȚIE FERICITĂ. I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei a binevoit să acorde o serie de ranguri preoților vrednici de sub păstoria I. P. Sfinției Sale. Ceremonia acordării acestor distincții a făcut-o în Catedrala mitropolitană din Craiova, la începutul lunii Decembrie 1943, în fața congresului general al Societății Preoțești „Renașterea”, din care face parte clerul oltean.

Inovația este cât se poate de fericită, atât pentru cei răsplățiți, cât mai ales pentru un oarecare

control moral în distribuirea după merit a rangurilor bisericești.

■ FACULTATEA DE TEOLOGIE din București, organizează și pentru anul acesta un ciclu de conferințe, prin care înfățișează marelui public câteva din figurile reprezentative ale Ortodoxiei, a căror viață poate fi luată ca exemplu și ideal, pentru orientarea în acțiunea de înlăturare a atâtor nenorociri care s'au abătut asupra omenirii.

Conferințele se țin în sala „Dalles”, între 3 Februarie și 6 Aprilie a. c. în fiecare Joi, între orele 6—7 d. a. după următorul program :

Joi, 3 Februarie, prof. Pr. Gala Galaction : *Sfântul Evangelist Ioan* ; 10 Febr., prof. Pr. Haralambie Roventă : *Sfântul Apostol Petru* ; Joi, 7 Febr., prof. Vasile Gh. Ispir : *Sfântul Apostol Pavel ca misionar* ; Joi, 24 Febr., conf. univ. Pr. Ioan Gh. Coman : *Sfântul Grigorie de Nisa* ; Joi, 2 Martie, prof. Toma Gh. Bulat : *Sfântul Teodor Studitul* ; Joi, 9 Martie, prof. Șerban Ionescu : *Sfântul Ioan Gură de Aur* ; Joi, 16 Martie, prof. Ioan Gh. Savin : *Sfântul Ioan Damaschin* ; Joi, 23 Martie, prof. Lazăr Iacob : *Iustinian ca legislator bisericesc* ; Joi, 30 Martie, prof. I. Nichifor Crainic : *Dionisie Areopagitul* ; Joi, 6 Aprilie, prof. Teodor M. Popescu : *Vasile cel Mare ca sfânt ortodox reprezentativ*.

Alt ciclu de conferințe religioase se ține la Ate-neul Român, sub titlul : „Creștinismul factor educativ social pentru civilizație”.

■ UN NOU PREMIU DE VIRTUTE, după cel al Academiei Române, a început anul acesta a se distribui la Internatul Teologic din București. El s'a dat la Sf. Trei Ierarhi, când Internatul și-a sărbătorit patronul, studentului Alex. Dăscălescu, pentru curajul cu care a suportat pierderea ambilor părinți, pentru osteneala ce o depune ca să-și țină surorile orfane în școlile din Huși și pentru excepționala lui smerenie și desăvârșita încadrare în disciplinele religioase. Premiul constă din 100.000 lei, daruiți de I. P. S. S. Patriarhul Nicodim, Ministerul Cultelor și Internatul Teologic.

Comentând după cuviință acest fapt, d-l Lucian Emandi în „Tribuna Română” propune ca astfel de premii să se institue în toate orașele și satele țării, pentru a da un cât mai viu impuls virtuții și prin ea vieții morale.

Problema aceasta merită cea mai serioasă atenție.

## Școala de Duminecă

8. Program pentru Duminecă 20 Februarie 1944

1. *Rugăciune* : Tatăl nostru.
2. *Cântare comună* : Fericiți veți fi... Bucurați-vă și vă veseliți...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 25, 31—46) și *Apostolului* (I Corinteni 8, 8—9, 1—2) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună* : Păharul mântuirii... (70 Cânt. rel. pg. 8).
6. *Cetire din V. T.* : Despre porunca IX. dz. : Minciuna. (Calea Mânt. Nr. 25 din 22 Nov. 1942).
7. *Povește morale* : Lauda înțelepciunii și a temerii de Dumnezeu. (Cartea înțel. lui Iisus Sirah. c. 1).
8. *Intercalații* : Poesii rel. etc.
9. *Cântare comună* : Nădejdea mea este...
10. *Rugăciune* : Rug. 10 dela Utrenie : Doamne, Dumnezeul nostru... (Liturghier pg. 42).

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1, 1943). A.

Nr. 67/1-44

## Concurse

Se publică, din oficiu, concurs cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea următoarelor posturi la Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad:

- 1 post de al II-lea consilier, referent la Secția administrativ bisericească și  
1 post de al II-lea consilier, referent la Secția economică.

Posturile aceste fiind înglobate în grupa A. 7. bis., tip. 23., salariul este 10200 lei lunar și accesoriile.

Reflectanții la aceste posturi trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute în cap. II. pct. 3. din Codul Funcționarilor publici și să aibă un serviciu bisericesc de cel puțin 5 ani împliniți.

La cerere se vor adnexa următoarele documente: extras de botez, diplomă de bacalaureat liceal, absolutoriu teologic, diplomă de capacitate preoțească, certificat de serviciu și memoriu privitor la activitatea bisericească de până acum.  
Arad, la 10 Februarie 1944. 1-2

† ANDREI  
Episcop.

Sava Tr. Seculin  
consilier, referent eparhial.

Nr. 483/1944.

Se publică concurs *d.n. oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru întregirea prin numire a parohiei Vânători, protopopiatul Chișineu-Criș.

### VENITE:

1. Sesia parohială, 32 jug. cu 28 drepturi de pășunat.
2. Stolele legale.
3. Răscumpărarea birului parohial cu 4 jug. pământ arător.
4. Casa parohială.
5. Salariul dela Stat.

Parohia este de clasa I (primă).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad. Vânători, din ședința Consiliului parohial dela 29 Ianuarie 1944.

1-2 Consiliul parohial.  
Aprobat. Arad, la 8 Februarie 1944.

† ANDREI  
Episcop.

Traian Cibian  
consilier, referent eparhial.

Nr. 599/1944.

Pentru îndeplinirea postului de cântăreț bisericesc dela parohia Spitalelor de Stat din Arad, înființat prin decizia Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor Nr. 1072/1944, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile.

### VENITE:

1. Salariul dela Stat.
2. Stolele legale.

### Indatoriri:

1. Conlucrarea cu preotul Spitalelor la toate serviciile bisericești.
2. Plata impozitelor după beneficiu.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial. Arad, la 5 Februarie 1944. 1-2

† ANDREI  
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu  
consilier, ref. eparhial.

Nr. 293/1944.

Se publică concurs *repețit* pentru întregirea, prin alegere, a parohiei de clasa I (primă) Agriș I, protopopiatul Șiria, cu termen de 30 de zile,

### VENITE:

1. Una sesiune parohială, cu dreptul de pădure și pășune și una cânepiște.
2. Birul și stolele legale.
3. Locuință în casa parohială de sub Nr. 214 cu supra edificare și grădină.
4. Salariul dela Stat.

Preotul ales va plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al său. Cererile de concurs, însoțite de actele necesare (Extras de botez, diploma de bacalaureat sau altă diplomă echivalentă, absolutoriu teologic, diploma de capacitate preoțească și memoriu despre activitatea pastorală), adresate Consiliului parohial din Agriș, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preoții admiși la candidare, cu prealabila aprobare a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Agriș pentru a servi, cânta și cuvânta, și pentru a face cunoștința alegătorilor.

Din ședința Consiliului parohial Agriș, ținută la 7 Noemvrie 1943.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 18 Ianuarie 1944. 3-3

† ANDREI  
Episcop.

Traian Cibian  
cons. ref. eparhial.

Nr. 252/1944.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea de ajutoare pentru anul școlar 1943/44.

1. două burse fiecare în sumă de lei 10.000 (zece mii) pentru doi dintre cei mai buni elevi ai Școlii Normale ort române „Dimitrie Țichindeal din Arad.

2. ajutoare din fundațiunile:

„Teodor Pap” în suma de lei 20.000.

„Ștefan Antonescu” ” ” ” 15.000.

Concurenții vor înainta cererile timbrate pe adresa Consiliului Eparhial din Arad prin Direcțiunile lor școlare, având referatul profesorului de religie și conținând următoarele documente:

1. Extras de botez din matricola bisericească, provăzut cu clauzula oficiului parohial local, certificând că petiționarul aparține și azi bisericii noastre.
2. Atestat despre starea materială a părinților eliberat de Primărie.
3. Certificat școlar dovedind la studii media de 7.50 (șapte cincizeci).
4. Adeverință că nu mai beneficiază de altă bursă.
5. Rudenile fondatorilor dovedesc gradul de înrudire.

Cererile ajustate defectuos nu se vor lua în considerare.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 20 Ianuarie 1944. 3-3

† ANDREI  
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu  
consilier, referent eparhial.

Nr. 671 1944.

# CIRCULARĂ

Către oficiile protopresbiterale și parohiale și către clerul și poporul din cercurile electorale pentru alegerile de membrii în Adunarea Eparhială a Aradului:

**I. Ineu pentru alegerea unui membru din cler și**

**II. 1. Arad, 2. Curtici și 3. Săvârșin, pentru alegerea câte unui deputat mirean.**

Având în vedere concluzul Adunării Eparhiale Nr. 21/1943, precum și hotărârea Consiliului Eparhial în Secțiuni unite Nr. 671 din ședința dela 27 Ianuarie 1944, referitor la alegerea de membri în Adunarea Eparhială a Aradului, în cercurile devenite vacante, dispunem a se face alegeri suplimentare, cu mandat pe întreaga durată a mandatelor actuale pentru Adunarea Eparhială, în cercurile vacante:

**I. Ineu, un membru cleric și**

**II. 1. Arad, 2. Curtici și 3. Săvârșin câte un membru mirean.**

Cercurile sunt arondate și se compun precum urmează:

**1. Cercul Ineu cu 9 parohii și anume:** Bocsig, Ineu, Ineu-Colonie, Mănerău, Mocrea, Răpsig, Satu-mic, Șilindia, Voivodeni cu filialele respective.

**2. Cercul Arad cu 12 parohii și anume:** Arad, Arad-Bujac, Arad-Gai, Arad-Grădiște, Arad-I. G. Duca, Arad-Șega, Arad-Calea 6 Vânători, Aradul-Nou, Sânicolaul-mic, Zăbrani, Șangu și Zădărlac cu filialele respective.

**3. Cercul Curtici cu 8 parohii și anume:** Andrei Șaguna, Curticiu, Dorobanți, Iratoșul, Macea, Șofronea, Sânpaul și Zimandul-Nou cu filialele respective.

**4. Cercul Săvârșin cu 17 parohii și anume:** Baia, Corbești, Găvojdia, Julița, Ilteu, Lupești, Pârnești, Petriș, Roșia-Obârșia, Seșiște, Săvârșin, Slatina, Stejar, Temeșești, Toc, Troas și Vărădia de Mureș cu filialele respective.

I. Alegerile se vor efectua în conformitate cu dispozițiile „Regulamentului pentru alegerea și constituirea organelor reprezentative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia Româniea” din 1937, care se află la oficiile parohiale a tuturor parohiilor.

II. *Numele delegaților Consiliului Eparhial*, numiți conform dispozițiilor Regulamentului, pentru alegerea deputatului din cler, — ținând seamă și de dispoziția din aliniatul ultim al art. 33, — precum și pentru scrutiniul deputaților mireni, se vede în tabloul alăturat la sfârșitul acestei circulare, împreună cu circumscripțiile electorale și locurile centrale de alegere, respective de scrutinii.

III. În comunele cu mai mulți preoți, cond. of. par. este dator a comunica tuturor preoților din loc circulara de față, având ei să confirme prin semnătură luarea la cunoștință a celor dispuse prin această circulară.

IV. Conform hotărârei Consiliului Central Bisericesc, candidaturile în mai multe cercuri deodată fiind oprite, candidații clerici și mireni se vor pronunța precis, arătând în scris „Biroului electoral eparhial”, cercul electoral la care se hotărăsc să-și pună candidatura.

Pe lângă acestea, pentru efectuarea alegerilor și pentru mai bună știință decretăm următoarele:

**A. Cu privire la alegerea deputaților din cler.**

V. 1. Orice preot sau diacon înscris pe una din listele electorale, din cuprinsul eparhiei, având o vechime în preoție de cel puțin 5 ani, poate candida în orice circumscripție electorală din cuprinsul eparhiei. (Art. 40 din Regulament.)

2. Termenul pentru alegerea deputatului din cler se stabilește pe **16 Martie 1944**, la orele 10 a. m. Despre ziua de alegere preoțimea se informează din foaia oficială „Biserica și Școala” și din această circulară.

3. Candidaturile trebuiesc depuse, în scris la „Biroul electoral eparhial”, Arad, Consiliul Eparhial, cel mai târziu până inclusiv la **26 Februarie 1944** (art. 42 din Reg.)

4. Drept de vot au toți preoții și diaconii ort. rom. locuitori pe teritoriul respectivei circumscripții, cari sunt în funcțiune, ori pensionați și cari sunt cuprinși în lista stabilită de Consiliul Eparhial și trimisă delegatului eparhial, precum și — în copie — oficiului parohial din parohia centrală pentru întrunirea colegiului electoral. (Art. 38 din Reg.)

5. Pentru a se compune colegiul electoral, se cere să fie prezenți majoritatea absolută (jumătate plus unul) a tuturor alegătorilor din circumscripția respectivă. În cazul când n'ar fi prezentă majoritatea absolută a alegătorilor, se va proceda conform dispoziției art. 49 din Regulament la convocarea colegiului pe noul termen de: **30 Martie 1944** la orele 10 a. m.

6. Absentarea numai în două cazuri e justificabilă, adică: în caz de boală dovedită, ori pentru funcțiuni indispensabile în ziua de alegere.



7. Alegerea se face cu *aclamațiune*; ori cu *voț secret*, prin buletine stampilate cu sigilul oficial (art. 48 și 49 din Reg.)

8. Pentru cazul când la despuierea scrutiniului s'ar afla că numărul buletinelor nu corespunde cu numărul votanților, art. 50 din Reg. se completează, respective se pune în acord cu dispoziția cuprinsă în art. 62 din Reg. (finea al. 6) și anume: „*Dacă s'ar întâmpla să fie mai multe sau mai puține voturi decât numărul celor ce au votat, votarea se anulează și se procedează îndată la o nouă votare.*”

### B. Referitor la alegerea deputaților mireni.

#### *In general.*

VI. Conducătorii oficiilor parohiale vor convoca Adunările parohiale extraordinare pentru alegerea deputaților mireni ai Adunării eparhiale, atât în matre cât și în filiale, *cu 8 zile mai înainte de alegere* (conf. art. 8 din Reg.), adică **Duminecă în 12 Martie 1944.**

VII. *Adunările parohiale extraordinare* pentru alegerea deputaților mireni, se vor ținea pretutindeni **Duminecă în 19 Martie 1944** și — neadmițându-se nici o amânare (art. 58 din Reg.), — *alegerea se va efectua la această dată, oricare ar fi numărul membrilor prezenți.*

#### **Alegătorii din filiale votează în comunele matre.**

VIII. În parohiile vacante, administrate de preoți din alte parohii — fiindcă aceștia nu ar putea deschide și prezida Adunarea electorală extraordinară deodată în amândouă comunele administrate de dânsii, Adunarea parohială extraordinară electorală, — în comuna administrată — se va ține **Duminecă în 26 Martie 1944**, de sine înțeles că și această Adunare, *trebuie convocată cu cel puțin 8 zile mai înainte* (conf. art. 8 din Reg.).

IX. *Scrutiniul* alegerilor deputaților mireni se stabilește pe ziua de **Marti 28 Martie 1944**, la orele 11 a. m.

#### *In special.*

X. 1. Candidaturile pentru mandatul de membri mireni ai Adunării eparhiale, se vor depune, în conf. cu dispozițiile art. 55 și 56 din Regulamentul în vigoare, la „*Biroul electoral eparhial*”, cel mai târziu până inclusiv la **28 Februarie 1944**, cu aceea, că pe lângă actele înșirate în art. 56 din Reg. candidații vor mai anexa și următoarele:

a) Declarație că nu sunt francmasoni și nici membri ai vre-unei alte asociații oculte asimilate francmasoneriei.

b) Că sunt cununați după ritul și în biserică ortodoxă; și

c) Că nici soția și nici copiii nu sunt eterodocși, sectari ori aconfesionali.

2. Pentru înlesnirea actului alegerii, trimitem un exemplar de sumar pentru fiecare Adunare parohială electorală.

3. Alegerea este publică, cu *voț nominal*, dar — la cererea în scris a 20 alegători prezenți *va fi secretă cu buletine* stampilate cu sigilul oficial (art. 61 și 62 din Reg.)

4. Preoții n'au voie să voteze în aceste Adunări electorale.

5. Aclamațiunea nu este permisă, precum nu este permis a vota unul în locul și în numele altuia, prezent sau absent.

6. În sumar se va arăta precis și corect locul și ziua, apoi oara începerii și a terminării votării.

7. Numele candidatului, pe care-l votează alegătorii, se vor scrie în sumar întreg, corect și citeț, iar semnele detto și “ ” nu sunt permise; voturile indicate cu astfel de semne, precum și voturile date pentru alte persoane, decât cele cari au depus candidatura (conf. art. 60 din Reg.) *nu se vor lua în considerare.*

8. Votarea va începe îndată după terminarea serviciului divin și se va continua până ce votează toți alegătorii prezenți, iar după ce au votat cei prezenți, lista votanților *se mai ține deschisă 1/2 oră*, — (în analogie cu aliniatul 4 din art. 49 al Regulamentului) — pentru a se prezenta la vot și alți alegători îndreptățiți procedându-se în conformitate cu art. 59 din Regulament. După trecerea termenului de așteptare fixat, votarea se încheie arătându-se precis la sumar *oara încheierii.*

9. După încheierea votării se totalizează voturile, apoi se despoaie scrutiniul, (conf. art. 61 și 62 din Reg.) și se proclamă rezultatul votării, care se trece la sumar, pe care îl subscrie președintele și membrii biroului și i-se aplică stampila parohiei.

Dacă bărbații de încredere, sau chiar numai unul dintre ei n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și secretarul, dar această împrejurare trebuie vădită, prin aceea, că se va însemna apriat în sumar: cine a subscrie pe cei neștiutori de carte.

10. Pe sumarul astfel încheiat, se pune sigilul parohial (art. 64 din Reg.) și — împreună cu o copie certificată după lista membrilor Adunării parohiale, — se pune într'un plic, sigilat în fața adunării parohiale, numai decât după terminarea actului de alegere. Sigilarea se va face prin imprimarea (apăsarea) sigilului pe ceară roșie, (sau cu tinctură) astfel și la așa loc, ca deschiderea plicului să nu se poată întâmpla fără spargerea sau vătămarea sigilului. Pe plicul astfel sigilat *în loc de adresă se va*

scrie: „Sumarul Adunării parohiale electorale pentru alegerea alor unui membru mirean în Adunarea eparhială din parohia . . . . .”, apoi se va preda unuia dintre bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de scrutinii stabilită în punctul IX să-l prezinte personal delegatului, în locul central al scrutinului. Dacă acest membru va fi împiedecat, conducătorul oficiului parohial va îngriji, ca sumarul să-l ducă la scrutinii celalalt bărbat de încredere.

11. Acela care va primi sumarul pentru prezentare la scrutinii, să fie expres îndatorat a-l și preda delegatului eparhial, în timpul și la locul destinat pentru scrutinii și dacă ar ajunge mai înainte de ora fixată pentru scrutinii, să nu se depărteze, ci să aștepte acolo sosirea delegatului, pentru că altfel voturile respectivei comune rămân neluate în seamă, și lucrarea Adunării parohiale devine iluzorie iar călătoria bărbatului de încredere va fi zadarnică.

XI. Conducătorul oficiului parohial în calitatea sa de președinte al Adunării par., are dreptul și datoria, să facă atentă Adunarea electorală și pe bărbații de încredere, dacă ar observa vreo neregularitate în decursul alegerii și să-i lumineze asupra dispozițiilor în vigoare, în chestiunea alegerii de deputați mireni.

Dacă cu toate observările lui, aceștia ar perzista în desconsiderarea dispozițiilor în vigoare, referitoare la alegerile de deputați mireni, atunci conducătorul of. par. are datoria, ca pe calea oficiului protopopesc, prin raport amănunțit, să încunoștințe despre aceasta Consiliul Eparhial.

Neîmplinirea acestor îndatoriri constituie pentru conducătorul of. par., delict disciplinar, conf. art. 99 din Regulamentul în vigoare.

Oficiile protopresbiterale și parohiale, de asemenea sunt responsabile pentru comunicarea la timp și efectuarea corectă a celor dispuse în această circulară și în Regulament.

XII. Delegații eparhiali sunt pottiți a-și împlini misiunea lor în sensul celor de mai sus și în special în conformitate cu art. 44—52 și 66—72 din Regulament, având a înainta Consiliului eparhial sumarul colegiului electoral (cler) și al colegiului de scrutinii, (mireni), în curs de două zile după terminarea acestor lucrări.

Dacă vreun delegat eparhial este împiedecat să-și îndeplinească însărcinarea, el este obligat să raporteze Consiliului ep. despre aceasta, *telegrafic, cu cel puțin 24 ore înainte*, restituind deodată și adresa despre delegarea sa, — cu toate anexele ei.

Dacă în ziua fixată pentru colegiul electoral al clericilor și pentru despuierea scrutinului mirenilor, cei prezenți constată că până la ora fixată pentru întrunire, delegatul eparhial nu s'a prezentat, spre a prezida alegerea, respective despuierea scrutinului, atunci aceste lucrări se vor face sub prezența preotului din localitate sau a celui mai bătrân dintre bărbații de încredere prezenți.

Noul președinte va desemna, în conțelegere cu colegiul, un secretar și doi membri, cari împreună vor forma biroul colegiului electoral ori de scrutinii și va îndeplini toate formalitățile cerute de Regulament cu privire la alegerea deputatului din cler, respective la despuierea scrutinului mirenesc din respectiva circumscripție.

Despre aceasta se va face mențiune specială, în sumarul ce se va dresa.

Arad, din ședința în secțiuni unite a Consiliului Eparhial, ținută la 27 Ianuarie 1944.

† ANDREI  
Episcop.

T. Cibian  
cons. ref. eparhial.

Ad. Nr. 671/1944.

## Tabloul

delegaților Consiliului Eparhial pentru conducerea alegerii membrilor din cler și pentru scrutinii membrilor mireni la Adunarea Eparhială a Aradului.

Nr. curent	Nr. comunelor	Numele Circumscripției electorale și Locul central de alegere a deputaților din cler și de scrutinii pentru deputații mireni	Delegați eparhiali pentru alegerea deputaților din cler și scrutinii deputaților mireni.	
			N u m e l e	Domiciliul
1	12	Arad	Florea Codreanu protopop	Arad
2	8	Curticiu	Zenovie Brădean preot	Curticiu
3	9	Ineu	Aurel Adamovici protopop	Șiria
4	17	Săvârșin	Terențiu Ciorogariu adm. protop.	Săvârșin

Arad din ședința în secțiuni unite a Consiliului Eparhial ținută în 27 Ianuarie 1944.

† ANDREI  
Episcop.

Traian Cibian  
consilier, referent eparhial.